

Könyvfesztivál, könyvhét

KÖNNYEK NÉLKÜL KÖNYVEKRŐL...

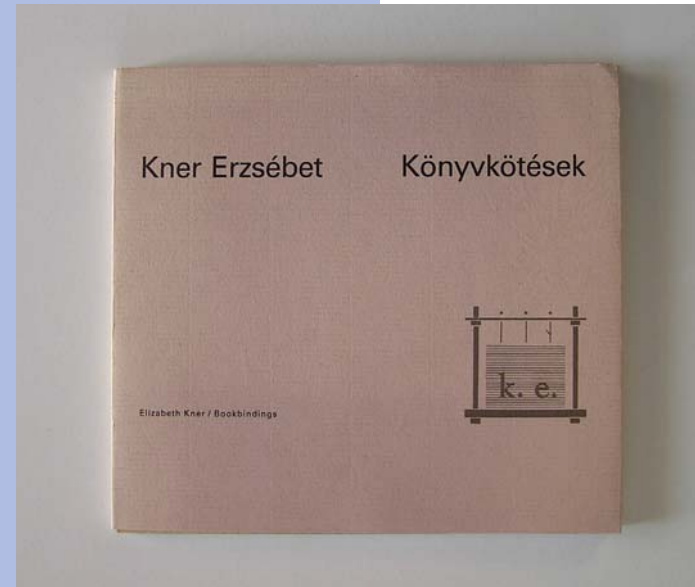
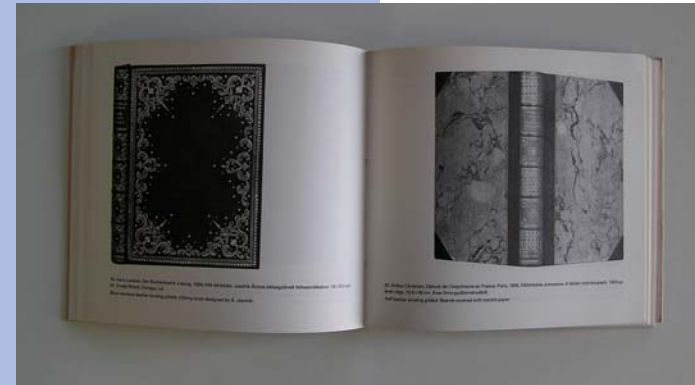
Egymást érik az ünnepek. A könyvkiadás hagyományos találkozója a Budapesti Kulturális Központban és ismét Ünnepi Könyvhét ország-szerte.

A magyarok még mindig sokkal többet olvasnak, mint az európai átlag. Ez biztató. Ezzel csak erősíthetjük az Uniót.

Ha a televíziók heves viszhangot kiváltó sorozataira gondolunk, amelyek, oly népszerűek mostanában, (bár ismerőseink mindegyike állítja magáról, ő aztán meg nem néz ilyen szemetet) mégis bizonytalankodunk egy kicsit. Ám szívesen hiszünk a felmérésnek: olvasó nép vagyunk.

A kongresszusi központ néhány év alatt valóban nagy sikert ért el. A könyvek fesztiválja amolyan frankfurti könyvvásár kicsiben. Most törlesztettünk is: az idei évben Németország volt a díszvendég. Kultúrdiplomácia? Az is. Günter Grass és a német könyv valóban figyelemreméltó és nívós programokkal várta a látogatókat.

Csak a hely volt szűkös. Hajlamos lennék azt hinni, az efféle tömegrendezvényektől való fóbiám az oka, de a könyvfesztivált már tavaly is zsúfoltnak éreztem. Tudjuk, régen ponyván árulták a könyveket, (nemcsak a ponyvát)... Itt folyosón, lépcsőfordulóban ruhatár pultjain és – talán szerencsésebbek

Gesta Typographorum. A díszdobozos kötet a hetvenéves Borsa Gedeonnak készült 1993-ban. Újévi köszöntők, valamint Haiman György fordításában és tervezésében Stefan Zweig Buchmendel könyve 1935-ből. Alul Kner Erzsébet könyvkötéseinek kötete.

is lettek volna, ha jobb az idő –, az utcán a park vadgesztenye-fái alatt álltak a standok. Nem tudnék hirtelen jobb helyszínt ajánlani. A vásárváros túlmeretezett a magyar könyvfesztiválnak. Egy utazás-kiállításnak, Agromasexponak, Construmának, vagy építőanyagbörzének jó, de a könyveknek aligha. Nincs megfelelő hangulata. Pedig jó lenne egy nagyobb fesztiválra gondolni. A látogatók vékony csapásokon közlekedhetnek, és ha valaki megáll egy számára érdekes kötet előtt a többi mögöttes lépdelő vendég is kötelező olvasmányt választ.

10, 15 vagy 20 százalék. Maximum ennyi, amivel olcsóbban kínálnak egy könyvet. És akad vevő is – bőven? Nem tudom milyen bevételt könyvelhettek el a kiadók. Vajon a közvetlen értékesítéssel húsz százalék plusz haszonra tesznek szert mégis: merthogy az üzletből a könyvterjesztőket kiiktatják?

A könyvek ára pedig akár a benzin, na nem egészen, de elég európai.

Apropó, ha már Németország a díszvendég: Frankfurtban 30 és 50 százalék közötti a kedvezmény az utolsó napon...

Nagyon a pénz körül forog a világ, s úgy látom magam is. Beszéljünk inkább a szépségről. A Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése szerény polcokon kínálta közön-

ségszavazásra az elmúlt év be-
nevezett köteteit.

A szépnyelv verseny is lezajlott
hát. A teljes lista mostanra válik
nyilvánossá. Kik kaphatnak az
idén elismerést?

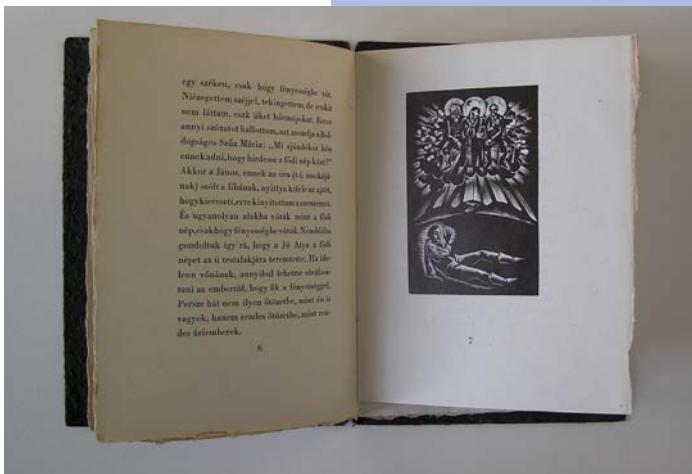
Minden esztendőben találko-
zhatunk figyelemreméltó köny-
vekkel, amelyek nem szerepel-
tek a versenyen. Vagy mert
nem tagok a kiadóik, vagy mert
oly csúnyák a könyvek (bár ez
nem igazán figyelemreméltó).
És amelyik díjat nyert, az való-
ban szép könyv? Könnyű a pá-
lya szeléről kerdezősködni...
Tudom jól, zsűriornak lenni sem
hálás feladat. Főként, ha hittel
és a könyv iránti szeretettel pró-
bálunk dönteni. Vannak-e kri-
tériumai a szép könyvnek? Mi-
től szép a szép könyv? Többször
megpróbáltam már erre vála-
szolni – részben magamnak.

De ne moralizáljunk, vissza a
fesztiválra! Bevallom engem itt
leginkább a díszvendég érde-
kelt. Magyar könyvet a pesti
könyvesboltban is láthatok, de
itt megnézhettem a német
szép könyveket is!

Nem csalódtam. A nézőtér aré-
nájában, középen, igazán tágas
helyen sorakoztak a vendégek
installációi. Az első sorban épp
a szép könyvek, már amelyeket
a német szakmai zsűri annak
talált. Iríglyésre méltó kínálat. A
mesekönyvektől a szakkönyve-
kig, az irodalmi művektől a fotó-
albumokig, az érzékeny illusz-
trációktól a modern tipográfiá-
ig. Vonakodás nélkül sétáltam a
csapdába. Leültem és ölbevete-
tem az elsőt...

A legvonzóbb: régi ismerősöm
a Hermann Schmidt Verlag. Ti-
pográfiai-grafikai kötetek itt is
megtalálhatók. A legpontosabb
amit mondhatok róluk: Elkötele-
zett profizmus. Most *Output* cí-
mű időszakos folyóiratukat la-

A nyomtatott betű művészete
című Officina képekonyv,
alatta intim könyvecske: Ortutay
Gyula gyűjtése, Buday György
fametszeteivel és Haiman-Kner
György tipográfiai elrendezé-
sével (anyukájának szóló ajánlás-
sal, 1936 karácsonyán)

Tótfalusi Kis Miklós Halotti
kártája, Haiman György
a kész könyvben tett hibajegy-
zésével és egy ajándék, amit
Ágnes lányának szignált.
Lent Szabó Lőrinc verseskönyve
a Szabó ajánlásával. Ezt a
kötetet is Haiman György ter-
vezte 1937-ben. Illusztrálta
Molnár C. Pál

poznám át szívesen ismét. Ha
a magyar grafika (értsd: nem a
Magyar Grafika) vagy a tipográfia
és, sőt a Művészeti Alap
(azaz MAOE) szakmai újságjait
keresem – no csak úgy képlete-
sen, kvázi, hát nem tudom...
maradnék inkább az Outputnál.
Kulturális jamboree minden év-
ben, rangos vendégek, előadá-
sok, sátrakban könyvek garmada.
Fieszta. Örülünk a könyv-
nek. Az egész olyan modern!
A könyvek egy része már CD
melléklettel pompázik, s van
ami eleve digitális. A könyv
üzlet. A szép könyv talán nem
mindig az.

Tegyük befejezésül egy kis
kirándulást. Nem is képletesen:
Haiman György most lenne
kilencven éves. Ebből az alka-
lomból részben a család (amely
részben Kner is) Gyomán em-
lékkiállítását rendezett a Múze-
umban. Elég, ha csak múzeum-
ot írok, hisz e lap olvasói nyil-
ván tudják mire gondolok. Ott
a fényesre tisztogatott régi
Krause vágógép és a vitrinekbe
illesztett melegbarna fabetűk
között, a Kner Nyomda dolgo-
zóinak csoportképe előtt Hai-
man György munkáiból látha-
tunk egy válogatást: korrektú-
rákat szigorú instrukciókkal,
jellegzetes Kozma-körzetes, pu-
hafedelű könyvecskét, széles
körben elismerést szerzett Tót-
falusi tanulmányt, saját fordí-
tású és tervezésű Buchmendel
kötetet ifjúkorából, és Magyar
Grafika borítókat pár évtized-
del ezelőttről. Elment a Tanár
úr, de még nagyon sok dolog rá
emlékeztetett. Ott Gyomán in-
kább, mint a szép könyvek nagy-
városi forgatagában.
Bemutatott példáinkkal kicsit a
könyv varázsát és a személyes
találkozás hangulatát próbál-
juk felvillantani.

MACZÓ PÉTER